

СТАНОВИЩЕ

за

**конкурса за заемане на академичната длъжност "професор"
в научна област „Хуманитарни науки“, по професионално направление
1.3. Педагогика на обучението по ... /Методика на обучението по чужд
език – български/, обявен в ДВ, бр. 24/16.03.2018 г.**

1/ Данни за конкурса

Обявеният конкурс за професор по методика на обучението по чужд език – български отговаря на всички изисквания на Закона и Правилника, като не са констатирани никакви процедурни нарушения. Единствената кандидатка, Светозара Александрова Халачева, е представила всички необходими документи за провеждането на конкурса в срок, спазвайки изискванията на Закона и Правилника.

2/ Данни за кандидатката

Светозара Халачева има богата професионална биография. След като завършва българска филология с магистърска степен през 1983 г. във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, тя става свободен докторант към Института за български език при БАН и защитава докторска степен през 1991 г. Още през 1984 г. е назначена за асистент по български език към Института за чуждестранни студенти, през 1993 г. е избрана за главен асистент по български език към Департамента за езиково обучение на СУ „Св. Климент Охридски“, а през 2006 г. е избрана за доцент отново към същия Департамент. Светозара Халачева е и ръководител на Центъра за изучаване на чужди езици към Департамента за езиково обучение на СУ „Св. Климент

Охридски” от 2006 г. до 2016 г., а от 2012 г. е и експерт-оценител по български език като чужд. От 2016 г. Светозара Халачева е Директор на Департамента за езиково обучение на СУ „Св. Климент Охридски“.

3/ Описание на научните трудове

Кандидатката участва в конкурса с общо 22 публикации - една монография на тема „Съвременни подходи при обучението по български език (на чужденци и на българи в чужбина), Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018 г., един електронен видео-учебник и един комплект електронни онлайн материали за изучаващите български език като чужд, девет статии, публикувани в Годишника на Департамента за езиково обучение на СУ „Св. Климент Охридски” и десет публикувани доклада от национални и международни научни конференции. Общият брой на публикациите на доцент Халачева е 56.

Представените за участие в конкурса публикации могат да се групират в няколко тематични области. Най-голяма част от тях, включително и представената за участие в конкурса монография, са свързани с преподаването на български език като чужд, като една част от тях разглеждат този проблем в онлайн среда и поставят акцент върху влиянието на новите медии и тяхното използване при изучаване на чужди езици. Особено внимание е отделено на иновативните подходи при изучаването на чужди езици.

Друга част от публикациите се занимава с въпроси свързани с езика на медиите, както и с въпроси от съпоставителното езикознание. Интерес представляват и разработките, насочени към осмислянето на процесите на изучаване на чужд език от гледна точка на формирането на културната

компетентност и нейното дефиниране като съставна част от езиковата компетентност, въпрос, който от известно време е в центъра на научните изследвания в областта на чуждоезиковото обучение.

Тъй като монографията е основният труд, представен за участие в този конкурс, ще се спра по-подробно на нея. Тя представлява пионерско изследване в областта на преподаването и усвояването на български език като чужд, както в България така и в чужбина чрез новите възможности, които предоставя онлайн средата. На базата на комуникативния метод в чуждоезиковото обучение, трудът представя една много добре изградена както в теоретична, така и от практическа гледна точка методология за обучение по български език като чужд. Наред с представянето на процеса на обучение в съпоставка с традиционните модели на чуждоезиково обучение, монографията представя и добре обоснован модел за подбор на електронни дидактически материали за обучение по български език като чужд, който да развива както четирите умения, четене, слушане, говорене и писане, така и усвояването на основните езикови области, лексика и граматика. Предложен е и анализ на материалите за оценяване на нивото на владеене на български език като чужд, разработени от ДЕО, и получили сертификат за качество от АЛТЕ, международната асоциация на езиковите тестови центрове в Европа.

Третата част от монографията е посветена на обучението по български език в чужбина. Особено интересна е главата, посветена на българските неделни училища по света, като фокусът е върху проблемите и иновативните подходи в преподаването на български език като чужд. Специално внимание е обърнато на изграждането у обучаемите на умения за корелация и съпоставяне между различните езици, с които боравят, като един от начините за повишаване на мотивацията им при изучаването на чужд език и в частност

на българския език. Втората глава в тази част е посветена на повишаването на квалификацията на учителите по български език и представя резултатите от проведеното обучение на 60 учители по български език като чужд през 2017 г. Представени са целите и задачите на предложения от ДЕО курс, както и е предложен задълбочен анализ на постигнатите резултати като са набелязани основните области за по-нататъшна работа в тази сфера.

Четвъртата част на монографията предлага цялостен авторски модел на електронен дистанционен курс по български език като чужд от нулево ниво до ниво А2. От голямо значение е и фактът, че тази част проследява в детайли всяка една от конкретните стъпки за осъществяване на дистанционен учебен процес.

4/ Научни приноси

От изложеното по-горе, става ясно, че публикациите на доцент Халачева имат не само новаторска роля за развитието на методиката на изучаване на чужд език в онлайн среда, но отварят и нови хоризонти пред изучаването на българския език по света. Благодарение на нейните усилия и научни изследвания, колективът, който ръководи, изгради и ново отношение към българския език в чужбина. На базата на постигнатото признание за разработените от нея учебни програми и предложената нова методика на обучение, както и благодарение на пълното използване на новите възможности на онлайн средата, изучаването на български език като чужд беше признато като право на учениците в няколко щата на САЩ, а повишаването на квалификацията на учителите по български език в чужбина върна много от децата на нашите сънародници в неделните ни училища.

Освен несъмнения приносен характер на представеното за участие в конкурса изследване, което за първи път в България, на базата на таксономията на Блум изгражда работещ модел за онлайн обучение по български език като чужд, трябва да се отбележи и иновативния подход на кандидатката и към изучаването на традиционни за филологията въпроси като този за ролята на евфемизмите, разгледан в светлината на новите тенденции в българската журналистика, както и този за ролята и същността на неологизмите в съвременния български език. Всички тези статии показват умения на изграден учен-филолог и българист, който несъмнено има голям принос в развитието на изучаването на българския език от чисто филологическа гледна точка. Съчетано с уменията да се прилагат научните изводи към практиката на преподаване и усвояване на българския език като чужд, превръща предложените научни публикации в неocenim източник на нови идеи и методически подходи в тази толкова важна област.

5/ Преподавателска работа

Преподавателската работа на Светозара Халачева е свързана изцяло с обучението по български език като чужд, като всички курсове, които тя води, се отличават с иновативност, отвореност към използването на новите технологии в чуждоезиковото обучение и непрестанна актуализация на постигнатото.

Особено внимание заслужава фактът, че тя е и инициатор и ръководител на няколко успешно приключили научни и образователни проекта, насочени към въвеждането на новите методи на обучение по чужд език в практиката.

6/ Заключение

Въз основа на всичко изложено по-горе, мога категорично да заявя, че Светозара Халачева, като единствен кандидат в конкурса за професор по методика на обучението по чужд език към Департамента за езиково обучение на СУ „Св. Климент Охридски“, отговаря на всички необходими изисквания за заемане на тази академична длъжност и горещо да препоръчвам нейното избиране за професор.

26.07.2018 г.

проф. д-р Мадлен Данова